

nost, jde tu zřejmě o návrh určovací, předurčující rozhodnutí ve věci samé o náhradě škody a poměr tento musil by soudem býti v rozsudkových důvodech zjišťován, i kdyby se žaloba nedomáhala jeho určení, a význam určovacího návrhu tkví jen v tom, že se stane účastným právní moci. Dovolací rekurs dovozuje z ustanovení § 236 c. ř. s., že určovací návrh nemůže žalobce činit již v žalobě. Může-li však žalobce vznést jej bez odpůrcova svolení až do konce ústního jednání v první stolici, nesejde na tom, že jej obsahuje již žaloba, když při ústním jednání dne 13. června 1927 byl žalobcem opakován. Vývody dovolacího rekursu, jimiž se stěžovatelka snaží dolíčit, že řečený návrh je vlastně žalobou určovací, poněvadž prý jest uveden ve zvláštním odstavci (a) a poněvadž je i samostatně jako zvláštní předmět žaloby oceněn a že jeho žádost je konečnou a nikoli mezitímní, nemohou skutečnou povahou určovacího návrhu otrásti, neboť nesejde na tom, jak je v žalobě umístěn; samostatné ocenění jeho bylo nutným pro posouzení přípustnosti opravných prostředků a také jeho stylisace vyhovuje zjištění sporného právního poměru, z pojišťovací povinnosti plynoucího, ve smyslu § 236 c. ř. s. I z celkového znění konečného žalobního návrhu jest nepochybně, — posuzuje-li se ve své souvislosti, — že první jeho odstavec (a) domáhá se předurčujícího zjištění právního poměru, z něhož jest odvozen další nárok (v odst. b) na plnění. K dalším vývodům dovolacího rekursu, pokud se týkají rozhodování ve věci samé, zejména vzájemné pohledávky žalované firmy, namítané k započtení, nebylo lze ovšem přihlížeti, ježto řízení bylo omezeno pouze na námitku nepřípustnosti pořadu práva. Ostatní rekursní vývody nejsou s to, aby zvrátily správné odůvodnění napadeného usnesení.

Čís. 7311.

Řád o zbavení svéprávnosti (cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

Osobě, jež má býti zbavena svéprávnosti pro duševní chorobu, přísluší právo stížnosti do usnesení, jímž bylo podle předpisů řádu o zbavení svéprávnosti zahájeno toto řízení.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, R I 736/27.)

Do usnesení soudu, jímž bylo zahájeno řízení o zbavení svéprávnosti, stěžoval si ten, kdo měl býti zbaven svéprávnosti. Rekursní soud rekurs odmítl. Důvody: Řád o zbavení svéprávnosti ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. v § 49 připouští stížnost proti usnesení, jímž bylo mezitímně rozhodnuto o zbavení svéprávnosti. Neobsahuje však ustanovení, jež by připouštělo stížnost do zahájení řízení. Státnímu zástupci přísluší podle § 26 druhý odstavec řádu právo, by učinil návrh na zbavení svéprávnosti, jsou-li tu předpoklady v zákoně uvedené, a poukazuje se v tomto směru na výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 14. července 1916, čís. 25. Věcí soudu jest, by potřebné šetření zahájil a provedl podle § 29 řádu, nemůže však návrh odmítnouti a še-

tření nekonati, poněvadž jde o řízení nesporné, v němž se šetření koná z úřední povinnosti. Z této příčiny nepřísluší ani soudu rekursnímu oprávnění, by řízení zastavil pro domnělý nedostatek zákoných předpokladů pro zahájení předepsaného řízení, a je pokládati stížnost za nepřipustnou již z toho důvodu, že ani neuvádí a uvést nemůže ani usnesení, jež by bylo předmětem přezkoušení se strany soudu rekursního. Rekursnímu soudu nepřísluší rozhodnutí ve věci, nebylo-li rozhodnuto soudem první stolice. Nestalo-li se tedy rozhodnutí prvním soudem, odpadá jakékoli rozhodování soudu rekursního, který v žádném případě není soudem nalézacím. Toho je si patrně vědom i stěžovatel, neboť necituje usnesení prvního soudu, také neuvádí, že stížnost je předložiti krajskému jako rekursnímu soudu, ač tomuto jedině může býti předložena, poněvadž schvalování podle § 109 j. n. odpadlo.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, znovu rozhodl o rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, zda osobě, jež má býti zbavena svéprávnosti pro duševní chorobu, přísluší právo stížnosti do usnesení, jímž bylo podle předpisů řádu o zbavení svéprávnosti zahájeno toto řízení. Dlužno k ní přisvědčiti. Podle § 25 řádu o zbavení svéprávnosti zahajuje se řízení buď k návrhu nebo z úřední povinnosti. Byl-li návrh učiněn osobou neb úřadem podle § 26 řádu o zbavení svéprávnosti k tomu oprávněným, není tím soud zavázán, by řízení zavedl. Naopak jest jeho povinností, by pečlivě zkoumal, zda návrh je po formální a věcné stránce bezvadným a zda jest tu dostatečný důvod, by řízení bylo zahájeno. Snahou zákonodárce bylo, by osobě, jež má býti zbavena svéprávnosti, byla zaručena úplná ochrana jejích zájmů a by osoba ta nebyla považována za pouhý předmět vyšetřování, nýbrž za stranu. Proto také vyhradil zákon soudu právo podle § 28 řádu o zbavení svéprávnosti. Soud je tudíž oprávněn odmítnouti návrh, neshledá-li jej odůvodněným. Ovšem navrhovateli přísluší právo stížnosti (Sternberg kom. k § 28 řádu o zbavení svéprávnosti). Je-li tomu tak, nelze seznati, proč by toto právo mělo býti odepřeno osobě, jež má býti zbavena svéprávnosti, v případě, když soud k návrhu řízení zahájil. Vždyť zahájení řízení dotýká se hluboce práv dotčené osoby, vystavujíc ji šetřením nejen trapným a rozčilujícím, nýbrž i způsobujícím jí útraty. Pro správnost názoru mluví také ustanovení § 56 řádu o zbavení svéprávnosti, podle něhož platí v tomto řízení, pokud není jinak ustanoveno, předpisy nesporného řízení (§ 1—19 nesp. říz.). Podle § 9 nesp. říz. jest oprávněn ku stížnosti, kdo se má za stížená opatřením první stolice, a postačí, když jest osoba ta usnesením soudu dotčena ve svých právních zájmech (Rintelen str. 43). Že tomu tak jest u osoby, jež má býti zbavena svéprávnosti v tom případě, když bylo proti ní toto řízení zahájeno, bylo již shora řečeno. Neobstojí námitka, že tu není usnesení soudu, jímž bylo řízení to zahájeno. Ze spisu vysvítá, že první soud provedl vyšetřovací úkony, vyžádal si od obecního úřadu v H. zprávu, a slyšev přezvědnné osoby. Tyto úkony jsou jen následkem toho, že řízení o zbavení svéprávnosti

bylo proti stěžovateli již zahájeno. Je tu tedy usnesení soudu, třebaš nebylo písemně vyhotoveno. Neprávem proto rekursní soud odepřel stěžovateli oprávnění ke stížnosti proti tomuto usnesení a bude na něm, aby rozhodl, zda návrh státního zastupitelství odpovídá předpokladům § 26 druhý odstavec řádu o zbavení svéprávnosti.

Čís. 7312.

Exekuce na dosud nesplatné pohledávání provise jako odměny za obchody případu od případu sprostředkované jest vyloučena. Přípustna jest však exekuce za podmínek zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., je-li provise jen částí odměny poskytované zaměstnavatelem dlužníku ve služebním poměru nebo tvoří-li sama stálý služební příjem, třebaš co do výše neurčitý. Neuvedl-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu přesně, o jakou provisi se vlastně jedná, jest exekuční návrh zamítnouti.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, R I 740/27.)

Soud první stolice povolil exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky dlužníka za firmou K. na provisi. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Především jest vytknouti, že podle výslovného ustanovení § 303 druhý odstavec ex. ř. jest k rozhodnutí o návrhu na přikázání k vybrání povolán toliko soud exekuční a že přikázání to státi se může samozřejmě pouze do výše vykonatelné pohledávky. Dále není ze stylisace exekučního návrhu jasno, zda jest navrhována exekuce na provisi v přítomné době tu již jsoucí (splatnou) jako na pohledávku, či na provisi budoucně splatnou a náleží-li provise strany povinné k jejím služebním požitkům jako jich součást, či jde-li o provisi jako odměnu za obchody případu od případu sprostředkované. V posléze uvedeném případě byla by exekuce na dosud nesplatné pohledávání provise vyloučena, poněvadž pohledávky takové nemají povahu příjmů služebních, nýbrž představují nejistý ještě zisk ze samostatné činnosti sprostředkovací (srov. k tomu komentář Neumannův k ex. řádu str. 845 a pozn. 2 tamže). Jest-li však provise jen částí odměny poskytované zaměstnavatelem straně povinné ve služebním poměru nebo tvoří-li sama stálý služební příjem, třebaš co do výše neurčitý, byla by exekuce dle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. přípustna, pokud celkový peníz přesahuje 6.000 Kč ročně a jen do jedné třetiny (srov. rozh. nejv. soudu uveřejněné v časopisu Notariatszeitung roku 1911 str. 367, pokud se týče v Zentralblatt z roku 1911 čís. 476). Vzhledem k ustanovení § 54 ex. ř. bylo věcí vymáhající strany, by přesně v exekučním návrhu uvedla, o jakou provisi se vlastně jedná, by soud exekuci povolující bezpečně posouditi mohl, zda a pokud lze návrhu vyhověti. To se však nestalo. Tvrzení o provisi je pouze povšechné a neurčité i nezbylo proto než návrh zamítnouti, protože naříditi odstranění formelních závad by nebylo účelné a praktické, když šlo o návrh exekuční (srov. cit. komentář str. 234 pozn. 1).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.